

ORIIDEN HYVÄKSYMINEN JALOSTUKSEEN

**FWB-JALOSTUKSEEN
TARJOTTAVAT ORIIT**

**SUOMEN HIPPOS RY
2018**

FWB

SUOMALAINEN LÄMMINVERINEN RATSUHEVONEN

SISÄLLYSLUETTELO

1. YLEISIÄ OHJEITA	4
1.1 Jalostukseen hyväksymisen perusteet	4
1.2 Oripäiville ilmoittautuminen	4
1.3 Oripäivien maksut vuonna 2018.....	5
1.4 Hevosten majoitus, talliohjeistus ja turvallisuus	5
1.5 Steward ja keskustelutilaisuudet orilautakunnan kanssa	6
1.6 Lääkintämääräykset ja alkoholin käyttö	6
1.7 Hevosen ja ratsastajan varusteet	6
1.8 Oriin jalostukseen hyväksymisen ehdot	6
1.9 Valitusoikeus.....	7
2. NÄYTTELYYN SAAPUMINEN JA ILMOITTAUTUMINEN	7
3.1 Terveydentilan tarkastus	7
3.2 Röntgenkuvaus	7
4. RAKENNEARVOSTELU	7
5. SUORITUSKYVYNKOKEET	7
5.1 Kolmevuotiaiden oriiden testaus	8
5.2 4-5 –vuotiaiden oriiden testaus.....	8
5.2.1 Askellajipainotteiset oriit.....	8
5.2.2 Estepainotteiset oriit	9
5.3 Tallikäyttäytymisen arviointi	9
6. JALOSTUSARVOSTELTAVAT ORIIT	9
6.1 Ulkomaisessa kantakirjassa hyväksytyt tai kilpailusuoritusten perusteella hyväksyttävät oriit	10
7. ORIIDEN JALOSTUKSEENKÄYTTÖOIKEUS	10

LIITTEET

- Liite 1 Lääkintäohje
- Liite 2 Terveysvaatimukset
- Liite 3 Röntgenkuvausohjeet
- Liite 4 Suorituskyvynkoe 3-vuotiaat
- Liite 5 Suorituskyvynkoe 4-5-vuotiaat
- Liite 6 Jalostusarvosteltavat oriit
- Liite 7 Jalostusluokkien vaatimukset
- Liite 8 Suoritusvaatimukset
- Liite 9 YHO turvallisuusohje ja aluekartta

SUOMEN HIPPOS RY 2018

SUOMEN HIPPOS RY 2018

Vahvistettu 22.12.2017

1. YLEISIÄ OHJEITA

1.1 Jalostukseen hyväksymisen perusteet

Jalostusvalinnan tarkoituksena on valita perimältään parhaimmat hevoset seuraavan sukupolven vanhemmiksi. Valinta Oripäivillä perustuu jalostusohjesäännössä määritettyihin jalostustavoitteisiin, jotka pohjautuvat rotumääritelmään. Jalostettavina ominaisuuksina ovat tyyppi, rakenne, liikkeet, terveys, luonne ja suorituskyky. Jalostukseen hyväksyttävän oriin tulee täyttää nämä vaatimukset populaation keskitasoa paremmin. **On erittäin tärkeää tuoda hevonen tilaisuuteen hyvin valmisteltuna, jotta hevosella on mahdollisuus näyttää kykynsä.**

Tyypistä oriilla arvostellaan rotu- ja sukupuolileima, jotka on määriteltä rotumääritelmässä. Rakenteesta arvostellaan sopusuhtaisuutta, pään, kaulan ja rungon rakenteen yhdenmukaisuutta rotumääritelmän kanssa sekä jalka-asentojen rakennetta. Myös liikeratoja ja niiden ennustetta kestävyydelle arvioidaan. Liikkeistä arvioidaan käynti, ravi sekä laukka.

Terveystilan tarkastuksessa tutkitaan oriin yleinen ja ortopedinen terveys. Lisäksi röntgenkuvauksessa tutkitaan oriin luuston terveys. Terveystarkastuksen tarkoituksena on sulkea pois eläinsuojelullisesti oriin käyttöä jalostuksessa estävät sairaudet ja perinnölliset viat, joista osa saattaa ilmetä vasta jälkeläisarvostelun yhteydessä.

Ratsuhevosjalostukseen hyväksyttävien oriiden tärkeänä hyväksymisvaatimuksena ovat suorituskyvynkoe tai vahvat kilpailunäytöt. Sillä arvioidaan aikaisessa vaiheessa oriin jalostusarvoa suoritusoriina.

Oriin jalostusarvioinnissa noudatetaan voimassa olevaa jalostusohjesääntöä. Jalostusohjesäännössä määritellään minimivaatimukset oriin polveutumiselle, terveydelle, rakenteelle ja suorituskyvylle. Hevosen jalostuksellisen arvioinnin suorittavat Suomen Hippos ry:n nimeämät tuomarit (eläinlääkärit, rakennearvostelijat, este- ja askellajituomarit, testiratsastajat sekä tallikäyttäjymisen arvioija).

1.2 Oripäiville ilmoittautuminen

Kolmevuotiaat oriit ilmoitetaan joko askellaji- tai estepainotteiseen suorituskyvynkokeeseen. Mikäli oriilla on ulkomainen testitulokse, voidaan se hyväksyä sen perusteella jalostusluokkaan II. Oritestin kulusta lisää kohdassa 5.1.

4-5 –vuotiaat oriit ilmoitetaan joko este- tai askellajipainotteiseen suorituskyvynkokeeseen. Ori voidaan hyväksyä myös ulkomaisen testituloksen perusteella. Tarkemmin testin kulusta kohdassa 5.2.

6-8 –vuotiaat voidaan hyväksyä kilpailusuoritusten tai ulkomaisen testituloksen perusteella. Oriit jalostusarvosteluaan lauantaina.

9-vuotiaat ja vanhemmat hyväksytään joko ulkomaisen testituloksen tai kilpailutulosten perusteella. Tarkemmin jalostusarvostelun sisällöstä kohdassa 6.

Oripäiville ilmoittaudutaan Suomen Hippoksen Heppajärjestelmän näyttelykalenterin kautta määräpäivään **15.2.2018** mennessä. Ilmoittautumista varten tarvitaan Oma talli -tunnukset. Jälki-ilmoittautuneina huomioidaan vain ilmoittautumisajan jälkeen maahantuodut oriit, näiden oriiden osalta viimeinen ilmoittautumispäivä on **5.3.2018**. Suosittelemme, että Oripäiville osallistuvat oriit tuodaan Suomeen viimeistään viikkoa ennen tapahtumaa.

Kaikkien Oripäiville ilmoitettujen oriiden osalta ilmoittautumisessa vaadittavat dokumentit tulee toimittaa Suomen Hippokseen viimeistään **19.2.2018**. **Mikäli tarvittavia dokumentteja ei ole toimitettu määräaikaan mennessä, ori saattaa menettää osallistumisoikeutensa.**

Ilmoittautumisajan päätyttyä Suomen Hippoksesta lähetetään sähköpostilla lasku (eräpäivä 17.2.2018), jonka **maksamalla osallistuja vahvistaa ilmoittautumisen**. Ilmoittamalla oriin tapahtumaan, ilmoittaja sitoutuu maksamaan laskun.

Lasku tallentuu myös ilmoittajan Oma Talli -tietoihin. Tuontioriiden rekisteröinti ja rekisteröintimaksut tulee olla hoidettu viimeiseen ilmoittautumispäivään mennessä.

Ilmoittautumisen yhteydessä oriinpitäjä täyttää oriista **esitietolomakkeen**, joka palautetaan **19.2.2018 mennessä** Suomen Hippokseen. Esitietolomakkeen liitteinä toimitetaan:

- **Oriin 4-polvinen sukutaulu** (mikäli oritta ei ole vielä rekisteröity Suomeen)
- **Virallinen todistus jalostukseenkäyttöoikeudesta ulkomaisessa hyväksytyssä kantakirjassa**. Todistuksesta tulee käydä ilmi kantakirja(t), joihin ori on hyväksytty, sekä hyväksymispäivämäärä ja jalostukseenkäyttöoikeuden

pituus sekä sitä mahdollisesti koskevat rajoitukset (tammakiintiöt tms.)

- **Ulkomaisen esitarkastuksen tulokset** (3-vuotiaat oriit)
- **Ulkomaisen oritestin tulokset**
- Viimeisin saatavilla oleva **jalostusindeksi** ja **arvosteluvarmuus**
- **Jälkeläistulokset**, mikäli oriille ei ole laskettu indeksiä
- **Kilpailutulokset**
- **Vanhempien suoritukset** polveutumispisteitä varten

Huomioithan, että vain Suomen Hippokselle ennen 19.2.2018 toimitetut dokumentit huomioidaan!

Oriin ilmoittajan vastuulla on, että orilautakunnalla on käytössään kaikki ajankohtainen tieto oriista.

1.3 Oripäivien maksut vuonna 2018

*Suorituskyvynkoe 3 -vuotiaat	400 €
*Suorituskyvynkoe 4-5 -vuotiaat	670 €
*Jalostusarvosteltavat oriit, kilpailusuoritukset	400 €
*Jalostusarvosteltavat oriit, hyväksytyt toisessa kantakirjassa	220 €
*Röntgenkuvien analysointimaksu	50 €

Oripäivillä jalostusluokkaan I ja II hyväksyttävien oriiden osallistumismaksuun sisältyy ensimmäisen vuoden orilisenssi.

Ilmoittautumisajan jälkeen peruutetuista ilmoittautumisista palautetaan puolet (50 %) ilmoittautumismaksusta eläinlääkärintodistusta vastaan. Ennen ilmoittautumisajan päättymistä perutut ilmoittautumiset ei aiheuta ilmoittajalle kuluja.

1.4 Hevosten majoitus, talliohjeistus ja turvallisuus

Suorituskyvynkokeeseen osallistuville oriille (3-5 -vuotiaat) varataan karsinapaikka torstaista lauantaihin (12.-14.4.) Hevosopistolta [Suomen Hippoksen toimesta](#).

Päiväkarsinapaikat varataan suoraan Hevosopistolta. Hevosopisto lähettää oriin **ilmoittajalle** laskun karsinapaikasta. Lisätietoja kurssisihteeri@hevosopisto.fi tai p. (02) 76 021.

Mikäli tarvittes karsinapaikkaa pidemmälle ajalle, ilmoita siitä sanna.uotila@hippos.fi 5.3.2018 mennessä.

Yleisön liikkuminen tallissa on kielletty. Tallin toimintaa valvoo näyttelyohjelmassa nimetty tallivalvoja.

Majoituspaikkavaraukset tehdään suoraan Hevosopistolle sähköisesti: www.hevosopisto.fi/majoitusvaraus

Suorituskyvynkokeeseen osallistuvat oriit pysyttelevät pääosin tallissa koko testiajan osakokeita ja verryttelyä lukuun ottamatta. Mikäli ori poistuu tallista, tulee siihen pyytää lupa tallivalvojalta. Oriita voidaan verryttellä aikaisintaan puoli tuntia ennen oman testin alkua.

Oriin kanssa liikuttaessa on otettava huomioon yleisön ja muiden tapahtumaan osallistuvien turvallisuus. **Oriin on oltava suitsittuna**, kun sitä liikutetaan tapahtumapaikalla. Oriit ovat tapahtumapaikalla koko ajan oriin omistajan/haltijan vastuulla. Vaaratilanteita aiheuttava ori voidaan poistaa testistä.

Oriiden **esittäjillä ja avustajilla** on kaikissa testitilanteissa oltava kypärä päässä. **Kypärän käyttö on pakollista aina oriita liikuteltaessa.**

Oriiden **valokuvaaminen** tapahtuu erikseen merkityllä alueella erikseen ilmoitettuna ajankohtana. Huolehdittehan, että ori tulee kuvattua Suomen Hippoksen tiedottajan toimesta.

HUOM! Katalogiin tarvittava oriin rakennekuva (mielellään sivusta, koko hevosen kuva) **tulee toimittaa 26.2.2018 mennessä emmi.korpiola@hippos.fi**. Kuvan lähettäjä vastaa kuvan käyttöoikeuksista. Määräpäivän jälkeen lähetettyjä kuvia ei huomioida. Kuvan tulee olla korkea resoluutioinen .jpg -kuva. Kuvan tulee olla vaakasuunnassa.

Kuva 1. Esimerkkikuva katalogiin tulevasta oriin rakennekuva.

Eläinlääkäri on paikalla oriiden testien ajan, muutoin palvelee päivystävä eläinlääkäri. Testien ajan paikalla on ensiapuhenkilökunta, muina aikoina päivystävä ensiapu.

1.5 Steward ja keskustelutilaisuudet orilautakunnan kanssa

Oritestin aikana paikalla on steward, jolla on oikeus osallistua äänettömänä jäsenenä orilautakunnan työskentelyyn. Hän toimii lautakunnan työskentelyn valvojana ja oriinpitäjien kontaktihenkilönä. Stewardilla on myös oikeus osallistua orilautakunnan kokouksiin sekä orilautakunnan ja oriinpitäjien keskustelutilaisuuksiin. Oriiden omistajilla/heidän valtuuttamillaan henkilöillä on mahdollisuus keskustella orilautakunnan kanssa päivittäin oriiden arvostelujen jälkeen oriteistiin liittyvistä asioista.

1.6 Lääkintämääräykset ja alkoholin käyttö

Oripäivillä noudatetaan Suomen Hippoksen lääkintämääräyksiä ja oriita testataan pistokokein dopingtesteillä. Lääkintäohje ja ohjeelliset dopingvaroajat liitteenä.

Päihtynyt henkilö ei saa käsitellä oritta tapahtuma-alueella oritestin aikana. Lautakunta voi määrätä suoritettavaksi puhallustestejä ja päihtynyt henkilö voidaan poistaa tapahtuma-alueelta.

Liite 1 Lääkintäohje

1.7 Hevosen ja ratsastajan varusteet

Eläinlääkärintarkastus, rakennearvostelu ja askellajien esittäminen vapaana

Esittäjällä tulee olla tarkoituksenmukainen ja siisti asu sekä kypärä. Hevosella ei saa olla suoja. Avustajan käyttö on suositeltavaa. Esittäjän tai avustajan raippaan ei saa olla kiinnitetty muovipusseja ja/tai muovisuikaleita (koskee myös kaikkia muita osakokeita).

Irtohyppy

Esittäjällä ja avustajilla tulee olla tarkoituksenmukainen ja siisti asu sekä kypärä. Irtohyppyksessä hevosella tulee olla jännesuojat, takajaloissa sallitaan SRL:n estesääntöjen mukaiset suojat (huomioitahan nuoria hevosia koskevat suoja-säännöt!).

Kolmevuotiaiden askellajioriiden esittäminen liinassa juoksupuhteen

Esittäjällä tulee olla tarkoituksenmukainen ja siisti asu sekä kypärä, juoksupuhteen ja -liina. Hevonen tulee olla suitsittu nivelkuolaimin ja sillä tulee olla juoksupuhteen ja sivupuhteen. Juoksupuhteen alla saa olla pehmuste tai satulahuopa, kaikissa jaloissa pintelit ja etujaloissa lisäksi bootsit. Hyönteishappu ei ole sallittu.

Kolmevuotiaiden oriiden esittäminen ratsain

Ratsastajalla tulee olla siisti ratsastusasusta ja kypärä. Ratsastajalla saa olla raippa ja/tai kannukset. Hevosen tulee olla suitsittu nivelkuolaimin SRL:n kouluratsastuskilpailuja koskevien sääntöjen mukaisesti. Hevosella saa olla etujaloissa jännesuojat, takajaloissa sallitaan SRL:n estesääntöjen mukaiset suojat. Apuohjat tai hyönteishappu eivät ole sallittuja.

Askellajikoe ratsain

Oriin omalla ratsastajalla tulee olla SRL:n kouluratsastuskilpailusääntöjen mukainen asu. Ratsastajalla saa olla kannukset ja raippa. Askellajikokeessa hevonen tulee olla satuloitu ja suitsittu nivelkuolaimin SRL:n kouluratsastuskilpailuja koskevien sääntöjen mukaisesti. Apuohjat, suojat, pintelit ja hyönteishappu eivät ole sallittuja.

Estekoe

Ratsastajalla tulee olla SRL:n estekilpailusääntöjen mukainen asu. Estekokeessa hevosen tulee olla satuloitu ja suitsittu nivelkuolaimin SRL:n kouluratsastuskilpailuja koskevien sääntöjen mukaisesti. Martingaalin (vapaajuoksuinen renkain) ja/tai rintaremmien sekä vatsapanssarin käyttö on sallittua. Etujaloissa on sallittua jännesuojien käyttö. Takajaloissa sallitaan SRL:n estesääntöjen mukaiset suojat. Hyönteishappu ei ole sallittu.

Jalostusarvosteltavien sekä kilpailusuoritusten perusteella arvioitavien oriiden ratsastuskoe

Oriiden ratsastuskokeessa ratsastajalla tulee olla SRL:n kilpailusääntöjen mukainen asu. Raippa ja kannukset ovat sallittuja. Hevosen varusteiden tulee olla SRL:n kouluratsastuskilpailuja (askellajihevoset; nivel- tai kankisuitsitus) tai SRL:n esteratsastuskilpailuja (estehevoset) koskevien sääntöjen mukaiset. Ratsastuskokeessa sallitaan pinteiden ja suojien käyttö, huomioiden kuitenkin nuoria hevosia koskevat suoja-säännöt.

Mikäli oriilla on jatkuvasti huomauttamista vääränlaisista varusteista, voi orilautakunta asettaa siitä oriin haltijalle/omistajalle sanktion. Suomen Hippoksen nimeämä stewardi tarkistaa oriiden varusteet.

1.8 Oriin jalostukseen hyväksymisen ehdot

Oriin jalostukseenkäytön ehtona on vapauttava röntgenlausunto yhden kerran ennen ensimmäistä jalostukseen hyväksymistä ja vapauttava CEM-testi vuosittain ennen astutuskauden alkua. Lisäksi orilautakunta voi asettaa tarpeen vaatiessa muita ehtoja jalostukseenkäytölle. Oriin jalostukseenkäytön ehtoihin kuuluu myös sääntöjen mukainen astutuskirjanpito.

1.9 Valitusoikeus

Jalostusarvostelun tuloksesta ei voi valittaa. Mikäli arvostelutilaisuutta ei ole toteutettu rodun voimassa olevan jalostusohjesäännön ja muiden asiaa koskevien ohjeistusten mukaisesti, voidaan asiasta valittaa. Valituksen voi tehdä henkilö, jonka omistuksessa tai hallinnassa kyseiseen valitukseen liittyvä yksilö on. Valitus tulee toimittaa kirjallisesti. Valitukset käsittelee Suomen Hippos ry:n Ratsu- ja ponivaaliokunta.

Arvostelupaikkaan ja tapahtumaan liittyvät valitukset tulee esittää arvostelutilanteessa, viimeistään puoli tuntia tilaisuuden päätyttyä näyttelykansliaan. Muut arvostelutilaisuuteen liittyvät valitukset tulee toimittaa kahden viikon kuluessa arvostelutilaisuudesta Suomen Hippokseen.

2. NÄYTTELYYN SAAPUMINEN JA ILMOITTAUTUMINEN

Näyttelyyn osallistuva ori ilmoitetaan kansliaan viimeistään tuntia ennen oman ryhmän aloitusaikaa. Hevosena **passi luovutetaan eläinlääkärintarkastuksessa** ja passin saa takaisin kansliasta oriin testin päätyttyä. Hevosella **tulee olla oma numerolappu**, joka kiinnitetään hevoseen. Viimeistään ilmoittautumisen yhteydessä jätetään kansliaan mahdolliset lisäselvitykset, jotka oriinpitäjä haluaa jättää lautakunnan tiedoksi (esimerkiksi eläinlääkärintodistukset tai anomus alle 16-vuotiaan oikeudesta esittää oritta).

3. TERVEYDENTILAN TARKASTUS

3.1 Terveystilan tarkastus

Oripäivillä kaikille oriille tehdään laaja terveystilantarkastus. Terveystilantarkastus sisältää mm. jalkojen tutkimisen sekä liikkeitä kovalla ja pehmeällä alustalla. Tarkastuksen yhteydessä hevoset mitataan ja niiden rekisteri- ja tunnistetiedot tarkistetaan. Terveystilan tarkastukseen hevonen tuodaan suitsittuna ja lisäksi mukana on oltava vähintään neljän metrin pituinen liina.

Liite 2 Terveysvaatimukset

3.2 Röntgenkuvaus

Kaikki jalostusoriit on röntgenkuvattava **ennen Oripäiviä**. Röntgenkuvat tulee toimittaa Suomen Hippokseen **viimeis-**

tään 2.2.2018, josta ne toimitetaan eteenpäin lausuntoa varten. Lausunnon kuvista saa tällöin 9.2.2018 mennessä.

Mikäli kuvat toimitetaan ennen 31.12.2017, lausunnon kuvista saa 15.1.2018 mennessä. Jos kuvat toimitetaan ennen 15.1.2018, saa lausunnon kuvista 30.1.2018 mennessä.

Röntgenkuvaus voidaan tehdä aikaisintaan 6 kuukautta ennen Oripäiviä. Tuontioriiden osalta ulkomaiset röntgenkuvat hyväksytään muista EU-maista sekä Islannista, Norjasta ja Sveitsistä.

Oriilta, joilla on aiemmin ollut jalostukseenkäyttöoikeus Suomessa, ei vaadita uusia röntgenkuvia.

Liite 3 Röntgenkuvauskohteet

4. RAKENNEARVOSTELU

Rakennearvostelu suoritetaan maneesissa. Ori asetetaan seisomaan merkitylle paikalle, minkä jälkeen ori esitetään ensin käynnissä, sitten ravissa edestakaisella linjalla (merkitä). Sen jälkeen ori esitetään käynnissä ja ravissa suurella ympyrällä ja asetetaan lopuksi tuomareiden pyynnöstä seisomaan.

Rakenne arvioidaan lineaarisella profiloinnin mukaisesti. Lisäksi rakenteesta annetaan sanallinen lausunto ja pisteet 4-10 arvostelukohdista 1) tyyppi, 2) pää, kaula, runko, 3) jalat ja kaviot sekä liikkeiden säännöllisyys, 4) käyntiliikkeet, 5) raviliikkeet.

5. SUORITUSKYVYNKOKEET

Suorituskyvynkokeisiin osallistuvat vähintään kolmevuotiaat **suomalaisen lämminverisen ratsuhevosena jalostukseen** tarjottavat oriit, joilla ei ole korvaavia tuloksia käytössä.

Kolmevuotiaat oriit osallistuvat eläinlääkärintarkastukseen ja mittaukseen, rakennearvosteluun, irtohypytykseen, askellajien arviointiin sekä ratsain esittämiseen. Oriit esitetään joko askellaji- tai estepainotteisessa testissä.

4-5 -vuotiaat oriit suorittavat joko askellaji- tai estepainotteen suorituskyvynkokeen. Testiin kuuluvat eläinlääkärintarkastus ja mittaus, rakennearvostelu, askellajikoe I, este-

koe I sekä askellajihevosilla askellajikoe II ja estehevosilla estekoe II.

Suorituskyvynkokeen lopulliset tulokset julkaistaan koko testin päätyttyä. Oriin omistajalla tai edustajalla on oikeus keskustella tuomariston kanssa osien suorituksista erikseen ilmoitetuissa erillisissä keskustelutilaisuuksissa.

Kaikkien suorituskyvynkokeisiin osallistuvien hevosten tallikäyttäytymistä seurataan kokeen ajan.

Suomen Hippos ry pidättää oikeuden oritestin osakokeiden järjestyksen muutoksiin.

5.1 Kolmevuotiaiden oriiden testaus

Kolmevuotiaiden oriiden testin tehtävänä on antaa monipuolinen kuva oriin ominaisuuksista. Oriin jalostukseen hyväksyminen ratkaistaan testin eri osakokeiden antaman kokonaisuuden perusteella (rakennearvostelu, eläinlääkärintarkastus, irtohypytytys, askellajit, liinassa juoksumus ja ratsain esittäminen).

Askellajipainotteiset oriit

Oriit osallistuvat ensin eläinlääkärintarkastukseen, jossa arvioidaan niiden yleinen terveydentila. Lisäksi eläinlääkäri antaa arvion hevosen luonteesta. Eläinlääkärintarkastuksen jälkeen oriit suorittavat ensimmäisen irtohypytyksen.

Testin toisena päivänä on vuorossa rakennearvostelu. Rakennearvostelun jälkeen oriit päästetään vapaaksi askellajien arvostelua varten. Oriit esitetään kahdeksikolla. Oriiden ohjaamisesta vastaavat Suomen Hippos ry:n nimeämät henkilöt. Testin toisena päivänä suoritetaan myös liinassa juoksumus. Ori esitetään oriohjeen mukaisesti varustettuna. Sillä saa olla jaloissaan oritestin sääntöjen sallimat suojat. Oma esittäjä juoksumuttaa oriin orilautakunnan ohjeiden mukaisesti. Ori esittää liinassa kaikki askellajit molempiin suuntiin. Juoksumuksessa arvioidaan oriin luontaista tasapainoa ja liikemekaniikkaa sekä yhteistyökykyä. Sen toivotaan liikkuvan hyvässä tahdissa ja tasapainossa rennolla, tasaisella tuntumalla. Juoksumusta niin liinassa kuin vapaana kahdeksikolla on hyvä harjoitella, jotta oriilla on edellytykset esittää parhaansa ja saada mahdollisimman hyvin oritta kuvaileva ja sen kehitystä tukeva arvostelu.

Testin kolmantena päivänä on vuorossa ratsain esittäminen. Ratsain esittämisessä esitetään kaikki askellajit molemmissa kierroksissa sekä askeleen pidennykset. Lautakunta arvioi hevosen askellajeja, luonnetta ja tasapainoa ratsastettuna.

Liinassa juoksumus ja ratsain esittäminen ovat yleisölle avoimia. Oriiden palkitseminen tehdään kaikkien testiosuuksien jälkeen kolmantena päivänä.

Maksimiestekorkeudet irtohypytyksessä, askellajihevoset:

I vaihe n. 115 cm/3 kierrosta

Estepainotteiset oriit

Oriit osallistuvat ensin eläinlääkärintarkastukseen, jossa arvioidaan niiden yleinen terveydentila. Lisäksi eläinlääkäri antaa arvion hevosen luonteesta. Eläinlääkärintarkastuksen jälkeen oriit suorittavat ensimmäisen irtohypytyksen.

Testin toisena päivänä on vuorossa rakennearvostelu. Rakennearvostelun jälkeen oriit päästetään vapaaksi askellajien arvostelua varten. Oriit esitetään kahdeksikolla. Oriiden ohjaamisesta vastaavat Suomen Hippos ry:n nimeämät henkilöt. Toisena päivänä suoritetaan myös ratsain esittäminen ryhmässä, jossa lautakunta arvioi hevosen luonnetta ja tasapainoa ratsastettuna. Ratsain esittäminen on yleisölle avoin.

Testin kolmantena päivänä on toisen irtohypytykskokeen vuoro. Oriiden palkitseminen tehdään kaikkien testiosuuksien jälkeen kolmantena päivänä.

Maksimikorkeudet irtohypytyksessä, estehevoset:

I vaihe n. 130 cm/5 kierrosta
II vaihe n. 130 cm/5-6 kierrosta

Liite 4 Suorituskyvynkoe 3-vuotiaille (irtohypytykskoe ja oriiden esittäminen ratsain)

5.2 4-5 –vuotiaiden oriiden testaus

5.2.1 Askellajipainotteiset oriit

4-5 –vuotiaiden askellajihevosten testi muodostuu eläinlääkärintarkastuksen, mittauksen ja rakennearvostelun lisäksi kahdesta osakokeesta: **askellajikokeesta oman ratsastajan kanssa (kouluohjelma) sekä askellajikoe testiratsastajan ratsastamana**. Ori saa sanallisen arvion kunkin osakokeen jälkeen, lopulliset tulokset julkaistaan kun koko testi on suoritettu.

Askellajikoe I oman ratsastajan kanssa, kouluohjelma

Oriit suorittavat iän mukaan joko FEI:n kouluratsastusohjelman 4-vuotiaille 2015 rata A tai FEI:n esiohjelman 5-vuotiaille 2004 (päiv. 2011). Hevosen tulee kulkea kaikissa askellajeissa tasapainossa ja nuorelle hevoselle sopivassa muodossa. Kouluohjelmat ovat liitteessä 5.

Askellajikoe II testiratsastajan kanssa

Ori tuodaan testiratsastukseen kevyesti verryteltynä. Ori tuodaan paikalle taluttaen, minkä jälkeen oma ratsastaja nousee hevosen selkään (avustaja voi pitää hevosta kiinni selkään nousutilanteessa) ja ratsastaa oritta muutaman minuutin ajan molempiin suuntiin. Tämän jälkeen oma ratsastaja avustaa testiratsastajaa selkään nousussa. Testiratsastaja ratsastaa oritta kaikissa askellajeissa molempiin suuntiin. Kunkin kokeen jälkeen ori saa sanallisen arvion. Lopulliset pisteet julkaistaan oritestin päätyttyä.

Askellajikokeen perusvaatimukset ikäluokittain

Oriit pystyvät ominaisuuksiltaan ja ratsastettavuudeltaan liikkumaan ikäisekseen sopivassa kokoamisasteessa. Ominaisuuksia voidaan testata ratsastamalla ikäluokittain määriteltyjä tehtäviä.

4-vuotiaat Ori taipuu molempiin suuntiin, liikkuu tasapainossa suorilla ja kaarevilla urilla (20 m ympyrät), pystyy pidentämään ja lyhentämään askeltaan.

5-vuotiaat Edellisten lisäksi, ori suoriutuu sivuttaisliikkeistä, sillä on ikäisekseen sopiva kokoamiskyky, laukanvaihdot käynnin kautta, 10 m voltit, vastalaukka.

5.2.2 Estepainotteiset oriit

Estehevosten testi muodostuu eläinlääkärintarkastuksen ja rakennearvostelun lisäksi askellajikokeesta ja esteradasta oman ratsastajan sekä esteradasta testiratsastajan ratsastamana (esteradat liitteessä 2).

Askellajikoe I ja estekoe I oman ratsastajan kanssa

Ori suorittaa askellajikokeen I ennen estekoetta. Askellajikoetta varten oritta ei tarvitse erikseen verrytellä. Askellajikokeessa ori esitetään kaikissa kolmessa askellajissa orilautakunnan ohjeiden mukaan molempiin suuntiin.

Hevosen tulee kulkea kaikissa askellajeissa tasapainossa ja nuorelle hevoselle sopivassa muodossa. Estepainotteisessa testissä askellajikoetta ei pisteytetä, mutta se tulee suorittaa hyväksytysti. Estehevosten laukka arvioidaan estekokeiden yhteydessä.

Estekokeessa (estekoe I) omia avustajia ei saa olla mukana radalla. Rata hypätään ensin kokonaisuudessaan ja sen jälkeen tuomariston ohjeiden mukaan koko rata uudelleen tai osia siitä.

Estekoe II testiratsastajan ratsastamana

Hevonen tuodaan kokeeseen kevyesti verryteltynä. Hevonen tuodaan kokeeseen taluttaen. Oma ratsastaja nousee hevosen selkään ja ratsastaa muutaman minuutin kumpaankin suuntaan. Tämän jälkeen oma ratsastaja nousee selästä, avustaa testiratsastajan oriin selkään ja poistuu radalta odottamaan kokeen päättymistä.

Omistajan määräämä henkilö voi seistä rata-alueella mahdollista tuomareiden kuulemista varten (esteiden korottaminen ja lisätehtävät). Estekoe II aikana arvioidaan uudelleen myös oriin laukkaa estetestiratsastajan ratsastamana.

Ohjeelliset estekorkeudet ovat:

4-vuotiaat	90–110 cm
5-vuotiaat	100–120 cm

Esteiden maksimipituus on esteen korkeus +20 cm.

Liite 5 **Suorituskyvynekoe 4-5 -vuotiaille** (Estekoe oman ratsastajan ja testiratsastajan kanssa)

5.3 Tallikäyttäytymisen arviointi

Jalostuksen tavoitteena on hyväluonteinen ja maltillinen hevonen. Oriiden käyttäytymistä tallissa ja testialueella tarkkaillaan koko testin ajan. Tallikäyttäytyminen pisteytetään muiden ominaisuuksien tavoin asteikolla 4-10. Arvosana perustuu kokonaisuuteen ja sen tulee olla vähintään 7 oriin hyväksymiseksi.

6. JALOSTUSARVOSTELTAVAT ORIIT

Jalostusarvostelussa voidaan esittää ori, joka on

- hyväksytty ulkomaisessa hyväksytyssä pääkantakirjassa,
- hyväksytty ulkomaisessa tunnustetussa kantakirjassa,
- tai joilla on tarvittavat kilpailutulokset tai muut meriitit.

Jalostusarvostelukertoja ei ole rajoitettu.

6.1 Ulkomaisessa kantakirjassa hyväksytyt tai kilpailusuoritusten perusteella hyväksyttävät oriit

Mikäli oriilla on voimassa oleva jalostukseenkäyttöoikeus hyväksytyssä pääkantakirjassa, **ei Oripäivillä annettu lausunto vaikuta oriin jalostusluokkaan laskevasti.**

Jalostusarvosteltavat oriit suorittavat Oripäivillä terveydentilan tarkastuksen ja rakenteen arvostelun sekä lisäksi 6-8 -vuotiaat suorittavat joko askellaji- tai estekokeen.

9-vuotiaat ja vanhemmat oriit esitetään ratsain; kouluhevokset esittävät eri askellajit orilautakunnan ohjeiden mukaan ja estehevokset hyppäävät muutaman esteen radan orilautakunnan ohjeiden mukaan.

14-vuotiaita ja vanhempia oriita ei tarvitse näyttää ratsain, mutta halutessaan niin saa tehdä. 14-vuotiaita ja vanhempia oriita ei pisteytetä, ne saavat vain sanallisen arvion.

Mikäli oriilla on erittäin mittavat/vakuuttavat omat kilpailunäytöt tai jälkeläisnäytöt voidaan ori vapauttaa ratsastuskokeesta. Orilautakunta käsittelee kaikki vapautusanomukset, jotka on **toimitettava ilmoittautumisajan puitteissa.** 14-vuotiaita ja vanhempia oriita ei tarvitse näyttää ratsain, mutta halutessaan niin saa tehdä. 14-vuotiaita ja vanhempia oriita ei pisteytetä, ne saavat vain sanallisen arvion.

Mikäli oriilla on erittäin mittavat/vakuuttavat omat kilpailunäytöt tai jälkeläisnäytöt voidaan ori vapauttaa ratsastuskokeesta. Orilautakunta käsittelee kaikki vapautusanomukset, jotka on **toimitettava ilmoittautumisajan puitteissa.**

Liite 6	Jalostusarvosteltavat oriit
Liite 7	Jalostusluokkien vaatimukset
Liite 8	Suoritusvaatimukset

7. ORIIDEN JALOSTUKSEENKÄYTTÖ-OIKEUS

3-vuotiaat oriit voidaan merkitä FWB-kantakirjan jalostusluokkaan I, jolloin oriille voidaan myöntää kahden vuoden jalostukseenkäyttöoikeus. Jalostusluokkaan II merkittävälle oriille myönnetään jalostukseenkäyttöoikeus kahdeksi vuodeksi tammakohtaisilla orilisensseillä.

4-vuotialle ja vanhemmille FWB-kantakirjan jalostusluokkaan I merkittävälle oriille myönnetään toistaiseksi voimassa oleva jalostukseenkäyttöoikeus. Kaikille oriille tehdään arviointi niiden omien ja jälkeläistulosten perustella oriin ollessa 9-vuotias.

Jalostusluokkaan II hyväksyttävälle **4-vuotiaalle ja vanhemmille** oriille myönnetään kahden vuoden tammakohtainen jalostukseenkäyttöoikeus. Oriin suoritustulokset arvioidaan vuosittain jalostusluokan mahdollisen korotuksen vuoksi. Tammakohtaiset lisenssit tulee anoa ja maksaa erikseen.

Jalostukseenkäyttöoikeuden jatkamiseksi oriille tulee vuosittain lunastaa orilisenssi ja CEM-testin tulee olla vapauttava. Mikäli ori periyttää perinnöllisiä sairauksia, voidaan se poistaa jalostuksesta.

FWB-kantakirjan jalostusluokkiin merkitylle oriille voidaan myöntää **jälkeläisarvokirjaimia** jälkeläisten suoritusten perusteella. Lisätietoja ja tarkemmat kriteerit voimassaolevasta jalostusohjesäännöstä.

Lisätietoja: Suomen Hippos ry

Sanna Uotila
sanna.uotila@hippos.fi
p. 020 760 5262

Minna Mäenpää, jalostusjohtaja
minna.maenpaa@hippos.fi
p. 020 760 5250, 040 511 2067